

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația în Palatul Camerei de Comerț și Industrie, Cluj, Piața Cuza Vodă No. 16.

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Aurora (Năsăud) Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-înf.), Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codra (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Creditul Bănățean (Lugoj), Crișana Cugiereanu, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria (Goronul Aiud), Grănițerul Bănățan (Mehadia), Insoțirea de credit (Veștem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-înf.), Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășianra) Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Pietra, Plugarul (Săcădate), Poporu, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Riureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercățana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău) Tărnăveana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărândeana, Zlăgneana, Zorile (Banca Invățătorilor).

ABONAMENTUL
PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.
NUMĂRUL 4. — LEI.

REDACTATĂ DE BIROUL „SOLIDARITĂȚII”
Director răsp. ION I. LĂPEDATU
Redactor „ VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:
De fie-care cm 3 Lei.
Bilanțurile după tarif special.

O nouă reclamațiune a „Solidarității” cătră Comisiunea centrală fiscală de pe lângă Ministerul Finanțelor.

La contestațiile băncilor românești, aparținând Asociațiunii „Solidaritatea”, din Cluj, recunoscută ca atare de guvern, în baza legii pentru unificarea contribuțiilor directe Art. 87, biroul a înaintat contra procedurii Comisiunii speciale II din Cluj, următoarea

RECLAMAȚIUNE :

Această Comisiune a interpretat și aplicat în mod greșit unele dispozițiuni ale legii și anume :

1. Pierderile din anul precedent atât la creanțe, cât și la mărfuri și la împrumuturile de război, acoperite fiind din incasările arătate în bilanțul anului 1922, nu le-a luat în seamă pe motivul, că instrucțiunile § lui 77 vorbesc numai de pierderile efective din anul curent bilanțiar.

Această interpretare e cu totul greșită și Vă rugăm să binevoiți a decide, că trebuie scăzute din beneficiul brut pierderile din anul precedent anului bilanțiar, dacă acele pierderi s'au acoperit din veniturile anului bilanțiar.

Cităm două cazuri concrete pentru a lămurii teza.

O Bancă are Secția de mărfuri. Conform regulamentului, bilanțul secției se încheie la 30 Aprilie 1922, rezultatul, fie profit, fie pierdere, se trece la secția centrală de bancă, care încadrează rezultatul.

La 30 Aprilie bilanțul secției prezintă o pierdere, Comisia de apel nu admite acoperirea din alte venituri ale băncii pe motiv, că afacerile de mărfuri

s'au început și au durat și în anul 1921, deci pierderea nu poate fi suportată în anul 1922.

Alt caz. Banca C. are afaceri comune de mărfuri cu o bancă din București. Afacerile durează mai mulți ani și lichidarea se face treptat în țară și Viena, Praga etc. La o lichidare părțile își prezintă conturile pentru întreaga gestiune. Se recunosc pro și contra spese, dobânzi etc. pentru întreaga campanie, care se încheie numai în anul 1922. Banca C. bonifică Băncii M. dobânzi și comisioane peste 3 milioane Lei. Comisia nu admite scăderea din venitul brut, deoarece ar privi și alți ani.

Este principiu bine stabilit și indiscutabil, că afacerile comerciale trec în cadrele aceluși an, în care ele produc rezultatul fie pierdere, fie câștig. Și nimănu nu i-a trecut prin minte să ceară dela comisia de impunere scăderea venitului lichidat și contabilizat în luna Ianuarie pe motiv, că afacerea a decurs în anul anterior. Acceptând principiul comisiei de impunere, ar urma, că întreprinderile să deschidă conturi speciale pentru venitele și spesele provenind din anii anteriori, făcând 2 bilanțe și cerând la comisiile de impunere scăderea dela impunere a aceluși venit. Ar urma că d. e o bancă, care nu poate încasa o pretenziune a sa, lichidată în anul 1920, să ceară în anul 1923 dela fisc revenirea asupra impunerii anului 1920 și reducerea din impozitul anului 1920. Dar unde ar duce aceasta concepție? Ce s'ar alege de bugetul statului?

Dar ne întrebăm oare există în lume vre-un cod comercial, care să admită separarea veniturilor și cheltuelilor pe ani? Afirmăm că nu, căci dacă s'ar admite concepția comisiei speciale din Cluj am ajunge să vedem publicațiuni monstruoase, în care acționarii ar fi somați să restituie din dividendele anului 1918

ori 1920 suma de x, deoarece ulterior s'a dovedit, că din afacerea anului cutare s'a produs o pierdere.

Dar nu continuăm cu motivarea, deoarece art. 32 al legii dărmă concepția comisiei de impunere din Cluj. Acest articol admite crearea de rezerve pentru creanțe dubioase. Ori este înafară de orice discuție, că aceste creanțe dubioase, de regulă provin din gestiuni trecute; totuși legea admite amortizarea.

2. Nu a admis scăderea dobânzilor plătite pe anii 1918—1921, lichidate prin bilanțul anului 1922, pe motivul, că aceste dobânzi au fost scadente în anii precedenți.

Această motivare e greșită și contradictorie legii Art. 31 punctul 2, și Vă rugăm, să îndrumați comisiunea de apel din Cluj prin deciziunea Dvs.

3. Comisiunea specială din Cluj nu a admis scăderea vechilor impozite din beneficiu, deși Dvs. ați binevoit a decide în mod imperativ scăderea acelor afară de impozitul decretat prin actuala lege.

4. Comisiunea specială din Cluj nu a admis scăderea dividendele încasate după acțiunile, proprietatea băncii, emise de altă societate anonimă, asemenea a refuzat scăderea dobânzilor ipotecare, la cari s'a plătit odată impozitul Ced. G. care dispoziție e contradictorie atât legii, cât și deciziunii Dvs. prin care ați decretat, că unul și același venit nu poate fi lovit de două ori cu un impozit elementar în mâna aceleiași persoane, reținut fiind impozitul mobilier din venitul încasat.

5. A procedat greșit, când a impus băncile după venitul din vânzarea mărfurilor aplicând cota de 12% la fel ca asupra veniturilor din afacerile de bancă, deși legea Art. 30 în mod clar dispune, că numai veniturile din afacerile de bancă se vor impune cu cota de 12%.

6. Impunerile adiționale s'au făcut în mod greșit aplicând cotele asupra venitului, baza impozitului complementar și nu asupra venitului, baza impozitului elementar, deși legea în Art. 71. dispune, ca cotele adiționale se vor putea aplica pe lângă unele dintre impozitele elementare, calculând adiționalele asupra veniturilor impozabile, supuse fiecărui impozit. La dispoziția Paragr. 187 din instrucțiuni, care dispune așezarea adiționalelor asupra venitului supus impozitului complementar e contradictorie legii și conform Art. 132 nu poate avea putere de drept.

7. La diferite întreprinderi obvine cazul, că în decursul anului de gestiune se varsă unele sume în fondul general de rezervă. Așa sunt d. e. taxele pentru transcrierea acțiunilor și altele fixate de statute și regulamente ale institutelor.

Art. 32. a legii admite scutirea de impozite a rezervelor statutare până la 10% din beneficiul net. S'a întâmplat cazul, că băncile au atribuit fondului de rezerve din beneficiul anului o sumă mult inferioară ce-

leia admise de lege și care împreună cu sumele vârsate peste an sunt sub cifra de 10%.

D. e. beneficiul 1 milion Lei, din care 10% fac 100.000. Lei. La încheierea bilanțului s'a distribuit fondului numai 50.000.— iar peste an 10.000.— Lei total deci 60.000.— Lei cari face de abia 6%.

Binevoiti a decide, ca comisiunile se admită scăderea sumelor distribuite fondului de rezerve până la 10% a beneficiului anual indiferent, dacă acele sume au fost atribuite peste an, ori după încheierea bilanțului. Bine înțeles sumele ce ar trece peste 10% rămân să fie impuse.

Onorată Comisiune Centrală Fiscală!

Vă rugăm cu toată stima să judecați asupra procedurii greșite a comisiei speciale II. din Cluj, binevoind a decide și a da îndrumările legale Administrației Fin. și Comisiunii de Apel, ca să țină seamă de acelea la judecata apelațiilor.

† Partenie Cosma

— Cuvânt rostit la înmormântarea din 27 Septembrie 1923 —
de Ion I. Lăpădatu.

În vrâsta de patriarh, părăsește rândurile lumii acesteia, Partenie Cosma.

Cunoscut în anii din urmă și de lumea cea nouă, cu deosebire după numele, ce prin propria-i vrednicie, străbătuse de mult până în cele mai îndepărtate locuri, cu Partenie Cosma dispăre una dintre cele mai marcante figuri a vieții românești de dincoace de Carpați și se închide una dintre cele mai prodigioase activități din epoca luptătorilor pentru conservarea națională.

Vreme de 50 de ani încheiați, pe Partenie Cosma îl găsim pretutindenea, la toate acțiunile mari românești, unde era vorba de muncă și de luptă. Ucenic de idei și sentimente, în anii tinereții sale, al neuitatului mecenat pentru cultura neamului, Emanoil Gojdu; redactor politic, alături de Alexandru Roman, la „Concordia“ din Budapesta, tot timpul cât acesta a ținut sus stindardul adevăratelor interese naționale; avocat distins și înțelegător pentru năcazurile mulțimei, în locul nașterii sale din Biharia trudită; pioner la opera de epocală alcătuire bisericească a nemuritorului Andrei Șaguna, pe care a servit-o apoi întreaga sa viață și deputat, în trei cicluri, în dieta ungurească, în care și-a ridicat neîntrerupt cuvântul în chestiuni, ce priviau interesele de obște ale poporului său, Partenie Cosma vine, în floarea bărbăției, cu nume și reputațiune deja bine stabilite, în 1876, la Sibiu, centrul puternicei sale activități de mai apoi.

În anul următor primește funcțiunea de avocat și delegat al Consiliului pe lângă tânăra și încă cruda bancă „Albina“, pe care cu autoritatea și devotamen-

tul său, o trece peste cea mai gravă criză morală, în care s'a găsit vreodată în trecutul ei semicentenar. În acelaș timp, deputat încă, și adânc cunoscător al legilor și chestiunilor de împrumut, ia partea cea mai frumoasă la lucrările juriconsulților români din Ardeal pentru regularea posesiunilor țărănești, cu privire la care publică acte și documente de cea mai mare importanță și valoare. Convocată apoi, împreună cu Gheorghe Barițiu, se intrunește în casa sa conferența prealabilă a fruntașilor neamului, care a pregătit memorabila Conferență națională din 1881, în care s'a statorit programul politic unitar al națiunii române din Transilvania și Ungaria de odinioară. Numit în comitetul executiv al conferenței și ales președinte al acestui comitet, Partenie Cosma a condus lucrările pentru pregătirea, redactarea și publicarea acelui temeinic Memorand, apărut în 1882, pentru informarea opiniei publice străine.

Dar în mijlocul marilor lupte și agitații de pe acele vremuri, „Albina“, considerată ca promotorul acțiunilor noastre politice, culturale și economice, ajunge obiectivul a mai tuturor atacurilor și asalturilor dușmane. Între astfel de împrejurări grele, la sfârșitul anului 1885, Partenie Cosma e invitat să se pună în fruntea ei, spre a o conduce și apăra, ca director efectiv. Deși lasă o situațiune personală cu mult mai bună, deși își dedea seama de lucrarea grea, ce-l aștepta întru consolidarea „Albinei“ și deși era în curat cu lupta neîncetată, ce va trebui dată pentru apărarea ei, cu toate acestea — bărbat cum era în orice fel de împrejurări — se decide și primește locul de sacrificiu, de muncă, de luptă și de onoare ce i se oferise.

Conștiință de misiunea și răspunderea ce-și asumase, se retrage de pe terenul politic și-și închină tot sufletul, toată mintea și toate forțele sale de muncă instituțiunii, ce ajunsese a conduce, pentru ca 30 de ani, în împrejurări adeseori dintre cele mai dificile și delicate, consolidarea și mărirea „Albinei“ și odată cu aceasta dezvoltarea vieții economice și culturale a poporului român din această parte de țară, să-i fie problema de căpetenie a vieții sale. — Și perseverența rară, cu care a urmărit această mare și grea problemă, a produs rezultate, în fața cărora orice cugetare obiectivă trebuie să se simtă cuprinsă de sentimentul unei adânci recunoștințe. Din o instituțiune, în care mulți își perduseră încrederea și nădejdea, „Albina“ devine — sub conducerea lui Partenie Cosma — una dintre cele mai considerabile și mai moderne bănci provinciale din întreaga fostă monarhie austro-ungară. În drumul ei, străbătut exclusiv prin sine însăși, ea lasă în urmă și în umbră alte instituțiuni similare străine, mai vechi și mai favorizate. Devine cea mai puternică instituțiune financiară a noastră, înconjurată cu încredere și recunoștința de Români, temută, dar în acelaș

timp și respectată de străini. În calea grea ce a parcurs, scopul final al acțiunilor „Albinei“ a fost, ajutorarea poporului spre a se ridica în bunăstare și putere economică. Salvarea de sarcinele cele grele a proprietății țărănești și românești, ameliorarea și sporirea acestei proprietăți, au fost probleme, pentru care cel ce dedea direcția „Albinei“, a avut nu numai deosebită înțelegere, dar și multă inimă. Rezultatele dobândite în aceste direcții, le-a învederat o literatură întregă de publicațiuni șovine, care toate cereau măsuri împotriva expansiunii „Albinei“, N'a fost însă putere, care să poată opri această expansiune, căci Partenie Cosma deschidea drumul cu mijloace inexpugnabile: onestitatea, corectitatea și soliditatea sa personală, calități ce le imprimase și instituțiunii ce conducea. Între astfel de împrejurări au putut mărturisii și Barițiu în ale sale „Părți alese din istoria Transilvaniei“, că în mijlocul atâtor asupri și spoliațiuni, până la 50 mii de familii români au putut fi scăpați de ruina sigură a uzurăriilor de 50, 100 și 200% numai cu ajutorul băncii „Albina“ și al celorlalte ce s'au înființat pe urma ei. Și dacă așa putea să grăească istoricul ardelean prin anii nouăzeci ai secolului trecut, ce va putea arăta celce va face bilanțul rezultatelor cu adevărat mari, dobândite de „Albina“ și prin Partenie Cosma de atunci încoace?

Dar, la pilda și cu ajutorul „Albinei“ se întemeiază încă multe alte zeci de instituțiuni similare, mai mari și mai mici, cari cuprind ca în o rețea strânsă întreg pământul românesc dintre Carpați până aproape de Tisa. Sub egida morală și intelectuală a lui Partenie Cosma, toate aceste instituțiuni se organizează — iată, e un sfert de veac de atunci — în o puternică reuniune, din care s'a dezvoltat, câțiva ani în urmă, federala „Solidaritatea“, la alcătuirea căreia spunea dânsul, lapidar și laconic, cum îi era felul, următoarele cuvinte, foarte semnificative pentru vremurile ce trăiam: „Toți bărbați maturi, care urmăriți cu atențiune manifestațiunea pe teren social și politic în țara aceasta, nu aveți nevoie, ca dela acest loc, să vă arăt situațiunea ce se încearcă a se pregăti instituțiunilor noastre economice românești. Față cu acest curent singurele noastre arme trebuie să fie onestitatea, corectitatea și soliditatea“. La inițiativa „Solidarității“ au luat ființă noi instituțiuni, ca cea dintâi Societate națională de asigurări și altele, toate menite să completeze munca sistematizată în acea solidă organizațiune social-economică, cu un caracter curat românesc, în care ni-au găsit marile evenimente de mai târziu.

Iar taina acestor succese frumoase — mari chiar, dacă le vom apleși sub raportul vremurilor ce le-au propus — sunt a se atribui înainte de toate fondului adânc moral și național al întregii cugetări și lucrări al celui, ce devenise conducătorul vieții noastre economice,

Sub ocrotirea și cu ajutorul „Albinei“, a văzut el, ridicându-se în bună starea materială o lume întreagă. Mulți au ajuns la averi considerabile sfătuiți și încurajați de dânsul. A făcut pentru toți. Pentru dânsul însă nimic. Cu concursul material și moral al „Albinei“ a văzut fondându-se și ridicându-se zeci de bănci românești, unele ajunse la mare valoare și putere. N'a primit la nici una nici o situație deși toate s'ar fi simțit onorate să-l aibă între conducători lor. Înțelegea să rămână neangajat, independent, spre a și păstra intactă aceea autoritate morală, care l'înălțase atât de sus.

Aceluiași adânc fond moral are a se atribui marile sprijin, pe care Partenie Cosma l-a dat prin „Albina“ pentru ridicarea culturală a poporului. În acest scop inițiază și adună — în cea mai mare parte singur — mijloacele materiale pentru înființarea școalei superioare de fete și internatul „Asociațiunii“, care a făcut cele mai excelente servicii pentru cultura și educația națională a femeii române din Ardeal. Cu același nobil gând înființează, înainte cu aproape 30 ani, masa studenților dela „Albina“, unde și-au primit hrana trupească — și tot atât de mult și cea sufletească — generații întregi de tineri școlari, astăzi mulți bărbați harnici și folositori. Manuale de învățământ ale singurei școale superioare comerciale ce avem la Brașov, au putut vedea lumina zilei și au putut fi puse an de an în mâinile a zeci și sute de studenți numai grație minții înțeleghătoare a lui Partenie Cosma și munificenței „Albinei“. Tot asemenea presa și publicațiunile economice de specialitate Societățile culturale — înainte de toate „Asociațiunea“ — și cele de binefacere au putut progresa și s'au putut desvolta, în mare parte, prin solicitudinea, ce o avea pentru ele, cel ce le înțelegea atât de bine rostul. Iar când la 25-a aniversare de funcțiune a directorului său, „Albina“ înființează un fond comemorativ, a cărui destinație lasă să o fixeze însuși directorul sârbătorit, Parteniu Cosma se gândește tot la progresul cultural și moral și decide, ca din venitele fondului să se trimită la studii superioare și să se dea premii pentru lucrările de specialitate ale funcționarilor „Albinei“, a acelor funcționari, pe care a știut totdeauna să-i aprețieze și să-i însuflețească pentru misiunea lor, față de care era sever, dar drept și bun ca un părinte. Munca lor o prețuia și respectă, recunoscându-le cu lealitate partea de colaboratori harnici. Astfel spunea cu ocaziunea amintitei aniversări: „prima și permanenta mea îngrijire a fost, să-mi creez un corp de funcționari zeloși, ambițioși de situația lor și disciplinați“ și după ce indica mijloacele prin care a putut face aceasta, încheia: „mi-a succedat să am un corp de funcționari, de care sunt mândru, cu colaborarea cărora am înălțat institutul la ni-

velul, de care se bucură astăzi, situație, la care fiecare funcționar își are partea sa de muncă cinstită.

Partenie Cosma, a avut, ca toți cei ce se jertesc binelui obșteșc, o viață grea, plină de lupte. A avut însă parte și de mulțumiri. A văzut răsărind, crescând și ajungând puternice o mulțime de instituțiuni, la zămislirea și zidirea cărora a fost totdeauna între cei dintâi. Dar a avut și fericirea de a fi văzut — după destule dureri — și visul, cu dorul căruia i s'au dus la groapă toți vrednicii lui colaboratori și contemporani, lăsându-l parcă anume, singur, ca un simbol, să vadă plinirea vremii și să ajungă, la adânci bătrânețe, seniorul primului senat al României întregite.

Iată așa a trăit, a cugetat și a lucrat Partenie Cosma. Vremurile mari și prefacerile adânci, urmate în timpul din urmă, au făcut să se uite deocamdată opera celor, cari, prin munca și truda lor din trecut, au contribuit la plinirea acestei vremi. Așa a rămas în umbră — pentru un moment — și marea activitate a lui Partenie Cosma. Vor veni însă — și nu mai sunt departe — vremurile mai liniștite, cari vor îngădui cercetarea și aprețierea vieții sale. Atunci opera sa se va prezenta în toată plenitudinea ei.

Și până atunci, noi cei ce continuăm astăzi a osteni în cărările lui — Consilieri și funcționari ai băncii „Albina“ și cu noi ai atâtor altora — aducem tributul recunoștinței și admirațiunii noastre aceluia, care a fost Partenie Cosma, a cărui amintire o vom păstra cu scumpătate și a cărui fapte și pilde vor trăi în conștiința noastră și a tuturor celor ce ne vor urma acuma și pururea în veci vecilor.

Biroul „Solidarității“ mutându-se în Palatul Camerei de Comerț și Industrie din Cluj și stând în contact imediat cu toate autoritățile și corporațiunile economice, financiare, comerciale și industriale, este pus în poziția de a putea servi prompt tot felul de informațiuni autentice, din primele izvoare, bine controlate și verificate.

De asemenea ne-am stabilit legăturile noastre de încredere în capitală, de unde încă putem servi în acelaș chip pe toți membrii asociațiunii noastre. Serviciile sunt gratuite numai pentru membrii cu taxele achitate à-jour.

„Cine are urechi de auzit, să audă“, a zis mântuitorul. Cine are ochi de văzut, să vadă, că „Revista Economică“ este singura foaie românească luptând pentru solidarizarea forțelor economice românești.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ

REDAȚIONALE. Biroul „Solidarității”, mutându-se în:

Palatul Camerei de Comerț și Industrie — Cluj,

rugăm pe toți onor. Abonați și amicii noștri a ne adresa scrisorile și toate expedițiile postale destinate redacției și administrației la noul nostru sediu, pe adresa de mai sus

La înmormântarea lui † P. Cosma, directorul „Solidarității”, dl Ion I. Lăpedatu, a ținut un discurs funebru în numele instituțiilor economice, financiare și sociale înființate de răposatul, care a fost una dintre forțele creatoare ale neamului.

„Solidaritatea”, „Revista Economică” și „Prima Ardeleană” au trimis telegrame și scrisori de condolențe, depunând coroane la mormânt. Răposatului i s'au făcut funerarii naționale.

Publicăm la început discursul funebru al directorului Revistei noastre.

La târgul Sibiului, care s'a ținut din 7—14 Septembrie c., după datele oficiale s'au făcut următoarele vânzări: La târg s'au mânat 2500 oi, din cari s'au vândut 744 capete cu 6—800 lei oia; vite cornute și viței s'au mânat 4500 capete, din cari s'au vândut 1039 bucăți, boi de tăiat calitatea I cu 19—20 lei pe kilogram, vaci de lapte 5—7000 lei bucata; cai s'au mânat 2600 capete și s'au vândut 481 capete, perechea cea mai scumpă cu 38000 lei; porci s'au vândut 290 bucăți.

Nouii bănci populare. Câțiva profesori dela liceul „S. Bărnăuțiu”, din Șimleul Silvaniei, au început propagandă pentru întemeierea băncilor populare în județ. S'au întemeiat până acum banca populară „Muncitorul” în Șimleul Silvaniei, banca populară „Economia” din Unimăt, banca populară „Pereceiu” din comuna Pereceiu, banca populară „Bănișoreana”, din Bănișor.

Cooperativă nouă. În satul Someșul-rece, jud. Cojocna (Ardeal) zilele acestea a luat ființă o cooperativă, numită „Someșana”, cu un capital de 50 de mii de lei.

Noua bancă de emisiune germană. Consiliul federal german a aprobat proiectul de lege privind la crearea noii bănci de emisiune.

O expoziție de struguri, vinuri și cereale, aranjează Reuniunea economică săsească din Bistrița, în zilele din 28—30 Sept. 1923. Expoziția va avea loc în Hotelul Central. Duminecă după amiază (30 Sept.) va fi și oprobă a vinurilor expuse; gustarea este gra-

tuită. Expoziția poate fi vizitată de orice persoane din Bistrița și jur. *Românii însă vor fi, probabil, excluși dela expoziție, după noul obicei introdus de bunii noștri vecini dela Codlea (zis Weidenbach), deoarece Sașii sunt astăzi mai mari dușmani ai Românilor decât ori când.*

Orfanii din război ai României. În urma socotelilor făcute cu ajutorul prefecturilor și primăriilor, numărul orfanilor de război pe regiuni, este următorul: Regiunea Iași are 60.694 orfani, București are 113.857 orfani, Craiova are 39.345 orfani, Chișinău are 23.726 orfani, Cernăuți are 24.417 orfani, Sibiu are 30.986 orfani, Constanța are 12.542 orfani, Timișoara are 25.072 orfani și Cluj are 38.621 orfani. În total, în toată țara sunt 359.620 de orfani. În timpul din urmă s'au deschis câteva orfelinate noi pentru adăpostirea orfanilor. În măsura puterilor sale. Țara năzuiește să aline suferințele celor rămași fără tată, din crâncenul război.

Pentru crescătorii de viermi de mătase. Ministerul de agricultură face cunoscut crescătorilor de viermi de mătase cari vor să aibă sămânță la anul viitor, să se adreseze în scris din timp la stațiunea sericicolă dela Băneasa (lângă București).

Contrabandă de făină. La Sighetul Marmăției s'a descoperit o asociație de contrabandiști, cari au trecut peste graniță în Cehoslovacia, o mare cantitate de făină. Se vorbește de câte-va sute de vagoane, cumpărate din Oltenia.

Falșificatori de dolari. La Viena au fost arestați, acum câteva zile, patru persoane, cari se ocupau cu falșificarea de dolari. Înșelătoria lor era următoarea: tipăreau cifra de 100 pe bancnote de doi dolari, transformându-le în hârtii de câte o sută.

Accident de tren. În noaptea de Duminecă spre Luni, trenul de persoane București-Lugoj s'a rupt în două în mijlocul tunelului de lângă gara Poarta.

Printre călătorii rămași în întunec în mijlocul panica a fost de nedescris.

Din fericire n'a fost nici o victimă.

Compania franco-română de navigație aeriană, aduce lacunoștința publicului că dela 1 Octombrie a intrat în vigoare orariul de toamnă, pentru linia aeriană București—Paris

Legătura București—Paris se va face în 2 zile. În prima zi, plecarea va fi la Băneasa, la orele 7.30 dimineața. Avionul va face drumul București—Viena, unde va sosi la orele 16.45, trecând prin Belgrad și Budapesta. A doua zi plecarea din Viena la orele 7 dimineața, efectuând traseul Viena—Paris; sosirea la Paris la 17 ore.

Prețurile sunt neschimbate. Avionul va pleca la

orele 7 dimineața din București, corespondența predata până la orele 5 după amiază, la birourile Companiei va fi expedită cu avionul, care pleacă a doua zi la 7 dimineața.

Dela corpul contabililor. În palatul Cămerei de comerț s'a ținut Miercuri după amiază ședința consiliului superior al corpului contabililor. A prezidat d. N. Butculescu. S'a discutat mai întâi chestiunea nerespectării unui articol din noua lege a impunerilor, care prevede atașarea de experți contabili la comisiunile de impunere, fapt ce a dat loc la mari și multe nemulțumiri și agitații.

S'a hotărât să se facă intervenții cerându-se respectarea dispozițiilor acelor articole.

S'a mai hotărât ca mișcarea experților contabili să meargă paralel cu cea întreprinsă de uniunea funcționarilor.

Expedierea de preferință a mărfurilor pe sezon. Fiind sezonul cerealelor de însemnătate butoaelor goale și vinurilor, s'a dispus, ca aceste transporturi să se efectueze de preferință după mărfurile de regie, animalele vii, mărfurile supuse stricăciunii și alimentele.

O fântână cu lapte. În Olanda sunt vaci de soiu cari dau într'un an 5 mii de litri de lapte. Acest soiu de vaci sunt bogăția Olandei și sunt crescute și în părțile de Miază noapte ale Franței. Sunt vaci bălțate alb cu negru. S'a întâmplat, că o vacă olandeză a dat și 16 mii de litri de lapte într'un an. Așa dar, o adevărată fântână cu lapte.

Adresăm rugarea noastră

tuturor abonaților restanți să binevoiască a ne trimite de urgență atât abonamentul restant cât și abonamentul anului curent. Revista se susține cu mari cheltuieli de tipar și neplata abonamentelor periclitează apariția regulată a Revistei.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

1. **PROBLEMA EDUCAȚIEI SEXELOR.**
2. **FEMEIA, studiu antropologic și social de Dr. Constantin Stanca, medic-primar în Cluj.** Cărțile acestea popularizează capitole foarte importante din problemele actuale ridicate de influința ce

o exercită medicina asupra transformării spiritului și a vieții sociale. Problema educației sexelor, atât de puțin cunoscută la noi, atât de mult tratată în cărțile din străinătate, este recapitulată în broșura d-lui Dr. Stanca cu competența specialistului, și lămurește cetitorul pe deplin asupra acestei probleme.

Broșura mai nouă a d-lui Dr. Stanca, «FEMEIA» este »o concentrare enciclopedică a rezultatelor științifice pentru marea problemă a feminismului«. Ambele scrieri țin în vedere pregătirea publicului nostru și pot fi citite cu mult folos de intelectualii noștri, cari doresc să se pună la curent cu ideile cari agită vremile noastre.

Broșurile d-lui Dr. C. Stanca, a apărut la »Ardealul« inst. de arte grafice în Cluj (str. Memorandului 22) și se pot procura dela toate librăriile din Țară.

Prețul: »Problema educației sexelor« costă **8 lei**, »Femeia«, studiu antropologic și social, costă **10 lei**, la care sumă se adaugă pentru ambele încă **4 lei** porto recomandat.

Vânzare prin licitație publică.

La 18 Octombrie 1923 st. n. ora 12 jum. se vinde prin licitație publică la Tribunalul Vâlcea secția I-a, pentru ieșirea din indiviziune averea defunctului *Nicolae Ioan* din Drăgășani, compusă din:

1. *Imobilul din Strada A. Lahovari No 13, Drăgășani, fostul magazin Petcu Ioan și Fratele*, renovat special pentru comerț, având prăvălia la parter de 25 m. lungime și 12 m. lățime, montată cu rafturile, teșchelele necesare, două vitrine mari cu obloane de fier și pivniță spațioasă, iar la etaj având un salon și șase camere cu podul respectiv.

Posedă curte largă, având ca dependințe o magazie de zid de 126 m. p. precum și două șopruri de lemn, toate acoperite cu tablă. **Licitația va începe dela 842.000 Lei.**

2. *Imobilul situat tot în str. A. Lahovari No 10, vis-à-vis de magazinul arătat mai sus la No 1, clădit pe 282 m. p., conținând 8 camere, un antreu și o sală, bine împărțite pentru locuință, birouri și adoptabil chiar pentru prăvălie.*

Posedă o curte mare pe 1300 m. p. pe care se mai poate construi un imobil, având fațadă și ieșire la stradă, iar în fund având un șopron de 124 m. p., o magazie de scânduri de 125 m. p. și un grajd de 30 m. p, toate acoperite cu tablă. **Licitația locului și imobilului, dela No 2 începe dela 819.500 Lei.**

Ambele imobile sunt situate în centrul orașului Drăgășani și în cel mai comercial cartier.

Actele se pot vedea la Trib. Vâlcea, secția I-a, Dosarul No. 1609/923. Referințe la Dl. Avocat *Vică Georgescu, Râmnicu-Vâlcea.*

Bursa

In general bursa de efecte rămâne în cursul | In târgul de devize nu se remarcă nici o schimbare deosebită.
intregei săptămâni staționară și operațiunile reduse.

Târgul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și târgul liber.

%		Divid.	Ultimul curs	Luna Septembrie				Oct.	
				25	26	27	28	1	2
Efecte:									
5%	Imprumut Național 1916	—	64 —	—	66	—	—	—	—
5%	Impr. Unirii 1919	—	64 —	—	64	—	—	—	—
5%	Impr. Refacerii	—	67 —	—	68	69	—	—	—
Bănci:									
500	Bca. Națională	320	14500	14 500	—	—	—	—	—
500	„ Marmorosch B. & Co	100	915	—	900	—	—	880	—
500	„ Românească la purt.	650	650	—	—	635	630	620	—
500	„ Generală a Țării Rom	16%	370	—	—	—	—	—	—
100	„ „Albina“, Sibiu	—	—	—	—	—	—	—	—
500	„ Tărănească	65	180	—	—	—	—	—	—
Intreprinderi:									
500	Reșița	20%	1500 —	—	1500	—	—	—	—
500	I. R. D. Petrol	—	1810 —	1790	1770	1770	1725	1615	1700
000	Intrepr. Forestiere Rom. Cluj	—	—	—	—	—	—	—	—

Schimbul de bani.

	Paritatea în Lei înainte de războiu		Ultimul curs	Luna Septembrie				Oct.	
				25	26	27	28	1	2
Cursul la București									
100	Franci francezi	L. 100	1290 —	1297 —	1350 —	1335 —	1315 —	1315 —	1325 —
100	„ elvețieni	„ 100	3890 —	3900 —	3815 —	3880 —	3860 —	3860 —	3860 —
100	Koroane cehoslovace	„ 105	660 —	662 —	655 —	658 —	650 —	654 —	655 —
100	„ ungare	„ 105	1 10	1 10	1 20	1 10	1 10	—	—
100	„ austriace	„ 105	0 31	0 31	0 31	0 31 50	0 31	0 309	0 309
100	Mărci	„ 125	—	—	—	—	—	—	—
1	Liră St.	„ 25	994 —	990 —	995 —	994 —	982 —	980 —	986 —
100	„ Ital.	„ 100	965 —	980 —	1005 —	897 —	980 —	989 —	990 —
100	Dinari	„ 100	—	—	—	—	—	—	—
100	Drahme	„ 100	—	—	—	—	—	—	—
100	Leva	„ 100	—	—	—	—	—	—	—
1	Dolar	„ 5	219 50	218 —	217 —	217 —	218 50	216 —	216 —

Devizele Cluj.

			Luna Septembrie				Oct.	
			25	26	27	28	1	2
1	Fr. francez		1290 —	1300 —	1330 —	1325 —	1320 —	1330 —
1	Dolar		215 —	217 —	217 —	220 —	219 —	218 —
100	Liră St.		985 —	—	990 —	—	980 —	970 —
100	Liră Ital.		—	990 —	—	—	975 —	—
100	Mărci		—	—	—	—	—	—
100	Kor. cehoslov.		670 —	650 —	658 —	—	—	650 —
100	Kor. ung.		—	—	—	—	1 15	—
100	Kor. austr.		—	0305 —	—	—	—	0 31
100	Fr. elv.		—	—	3890 —	—	—	—
	Leul la Paris		7 70	7 70	—	7 65	7 65	7 55

„MĂRGINEANA“

institut de credit și economii, soc. pe acții în Poiana (jud. Sibiu).

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului „Mărgineana“ sunt invitați prin aceasta la

a II-a adunare generală extraordinară

care se va ține în Poiana *Sâmbătă în 27 Octombrie 1923* (în ziua de Sf. Paraschiva) la ora 3 p. m., în localul institutului, cu următorul

BCU Cluj / Central University Library Cluj

P R O G R A M:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare.
2. Urcarea capitalului social, prin emisiune nouă de acții, stabilirea capitalului la care să se urce și satorirea prețului acțiilor.
3. Schimbarea unor §§. din statute, eventual întregirea aceloră cu alți §§. noi.

NB. Domnii acționari, cari în sensul §. 16. din Statutele societății, doresc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiași, sunt poștiți a-și depune acțiile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel puțin cu 1 oră înainte de deschiderea adunării.

La caz că nu se întrunește numărul suficient de acționari, adunarea generală se va ține la 8 zile, conform §-ului 21 din statute.

Poiana, la 1 Octombrie 1923.

DIRECȚIUNEA.